

predreti francosko bojno črto Nieuport-Dixmuiden, so bili brezuspešni. Na ostali bojni črti ni nič novega.

Belgija hoče mir.

Dunaj, dne 27. oktobra.

Dognalo se je, da je razdor med angleško in belgijsko vlado gotova stvar, ker bi rada Belgija na lastno roko sklenila mir.

Londonsko časopisje o sklepanju miru.

Monakovo, dne 26. oktobra.

Londonsko časopisje piše: Anglija ne more tako dolgo misliti na sklepanje miru, dokler ne bodo topovi iz angleških vojnih ladij porušili Helgolanda (močna nemška trdnjava na otoku Helgoland, oddaljena 60 km od izliva reke Labe v Severno morje) in dokler ne bo Helgoland zopet v oblasti Angležev, kajti Anglija je zakrivila velik zločin, ko je svoj čas odstopila ta otok Nemčiji.

K temu pripomni monakovski list „Münchener Neueste Nachrichten“ sledeče: Zakaj sedaj naenkrat tako skromno? Angleži si naj pridejo po Helgoland!

Na morju.

V Jadranskem morju.

Ze sredi meseca septembra se je francosko-angleško brodovje prikazalo pred Kotorom, kojega od časa do časa, kakor nam je znano, obstreljuje. Toda uspeha ni bilo nobenega. Zato so Francozi izkrcali vojaštvo, kojega naloga je bila, da postavi na Lovčenu težko baterijo topov. Zadnji čas so tudi ladje pred Kotorom dobile pomoč, priplule so nove angleške ladje. Z morja in Lovčena se trudijo sedaj Francozi in Angleži, da bi nam vzeli Kotor, a zaman. Pač pa naše brodovje neprestano vznemirja sovražnika. Pred kratkim je ušla naša mornarica strogemu francosko-angleškemu nadzorstvu ter obstreljevala črnogorska skladišča v Baru. Ko je francosko brodovje bombardiralo uhod v kotorski zaliv (Punto d'Ostro), je šel naš podmorski čoln „U 3“ tem sovražnim ladjam nasproti. Ko so ga Francozi od daleč opazili, so odpluli z največjo hitrostjo daleč na morje. Streljali so močno nazaj, a brez uspeha. Naš podmorski čoln se jim je skrivil pod vodo. V Herceg Novi (ob vhodu v kotorski zaliv) pa je zadnje soboto, dne 24. t. m. naredila ena naših torpedovk sovražnemu brodovju enak strah. Iz Hercega Novoga se namreč poroča: V soboto zjutraj smo slišali v daljavi močno gromenje, kar je pomenilo, da je francosko brodovje blizu. Končno je bilo opaziti na morju mnogo ladij, ki so se pomikale proti trdnjavam ob vhodu v Boki. Iz neposredne bližine so pričele z vso silo streljati na neko našo torpedovko, ki je bila zunaj, in na trdnjavo Punto d'Orso, ali vse brez uspeha. Ustrelili so večkrat iz daljave od 8—10 km. Ljudstvo se je zbralo in opazovalo s težkim srcem usodo torpedovke, okoli katere se je radi padanja granat vzdigovalo morje 10 m visoko. Vsak je bil vesel, ko se je torpedovka srečno vrnila v luko.

„Emden“ potopila japonsko ladjo.

Frankobrod, dne 27. oktobra.

Japonska zavarovalna družba „Jangtseliang“ poroča, da je nemška vojna ladja „Emden“ med pristanišči Kobe in Singapore v Izhodni ladiji potopila japonski parnik „Kamasata Maru“. Zavarovalna družba noče več sprejemati zavarovalnih ponudb za vožnjo čez ožino Singapore, ker se boji, da bo „Emden“ potopila še več sovražnih ladij.

Neko drugo poročilo, ki je došlo iz Kalkute v Rim dne 27. oktobra, pravi, da je srečal italijanski parnik „Loredano“ v Indijskem morju nemško vojno ladjo „Emden“, katera je vlekla seboj angleški parnik „Kabinga“. „Emden“ je ustavil tudi parnik „Loredano“ in ga dal preiskati, ali ne vozi seboj vojne kontrebande. Ko se je nemški častnik prepričal, da vozi italijanska ladja drugo blago, je smela zopet odpluti dalje. „Loredano“ poroča, da je imela „Emden“ na krovu moštvo petero angleških trgovskih ladij, katere je potopila pred kratkim v Bengalskem zalivu (Glej „Stražo“ od ponedeljka, dne 26. oktobra). Moštvo teh potopljenih parnikov se je spravilo z ladje „Emden“ na parnik „Kabinga“. Nemški poveljnik je pozval kapitana „Kabinga“, naj zapelje omenjeno moštvo v Bombay. Skoro vsa japonska in angleška pomorska trgovina v Indijskem morju je iz strahu pred ladjo „Emden“ ustavljena.

V Frankobrod se poroča dne 27. oktobra, da je zaplenila „Emden“ zopet dva angleška premogova parnika „Oxford“ in „Buresk“ ter se na ta način oskrbela s premogom.

Italijani in Grki v Albaniji.

Na Dunaj je došlo dne 27. oktobra poročilo, da so se italijanske čete že izkrcale v Valoni. Tudi grške čete so prodrle v Južno Albanijo ter so zasedle okraje Argyrocastron in Prementi. Grška vlada izjavlja, da je Grčija le začasno zasedla te okraje, da

napravi red in da omogoči grškemu prebivalstvu južne Albanije, ki je zbežalo s svojih domov, zopetno vrnitev.

Rusi radi pijejo „vodko“.

Slovenski dragonec Frane Vibler je prišel v boju za Przemysl v rusko ujetništvo. Bil je s tremi drugimi tovariši v ruskem taborišču. Rusov je bilo en bataljon. Okrog večera naznani ruski častnik, da bodo ujetniki drugi dan poslani v Rava-Rusko in od tam na Rusko. Ko je nastopila tema, so se naši fantje pogovarjali na tihem, kako bi bilo mogoče, jim uteči. Dragonec Vibler pravi: „Ruskemu podčastniku bomo povedali, da je kake četrt ure od tukaj shranjena čutara najboljšega žganja (Rusi pravijo žganju „vodka“), katero smo skrili v nek grm.“ Mi smo ležali bolj ob strani taborišča. Ko pride ruski podčastnik, ki je nadziral stražo na tem koncu taborišča, v našo bližino, mu začnemo bolj po tihu klicati: „Vodka, vodka“. Rus je postal pozoren in me vpraša v slabi nemščini: „Ali imaš kaj vodke?“ Povem mu, da jo imam, a ne tu, ampak kake četrt ure od tukaj. Rus gre nato k straži in se kmalu zopet vrne. Po taborišču je vse smrčalo: Rusi so bili od napornih bojev močno utrujeni. Podčastnik se skloni k meni in pravi: „Ali si govoril res tako?“ Jaz mu pravim: „Lagati mi Avstriji sploh ne znamo.“ — „Dober“, odgovori Rus. „ti greš sedaj z menoj in mi pokažeš prostor, kjer imate skrito vodko.“ Pravim mu: „Vzeti moraš nas vse tri seboj, ker v temi je mogoče, da jaz sam ne bi mogel najti prostora, kjer je skrito žganje.“ — „Pa naj gresta še ona dva“, odgovori Rus. „a zveza jima bom roke na hrbtu, da ne moreta uteči, ti pa moraš korakati tik poleg mene.“ — Plazili smo se tiho kot miš iz taborišča. Podčastnik je vzel tri tovariše od straže seboj. Jaz sem med potjo zadel ob bajonet. Neopaženo sem ga vtaknil pod sukno. Ko smo prišli do onega prostora, kjer je bila skrita „vodka“, sem šepnil tovarišema: „Bodita pripravljena! Korajža velja!“ Rusi so mislili, da kolnem po naše, ker nisem hitro naletel na grm, kjer je skrito žganje. Po kratkem iskanju sem res našel grm z žganjem. Rusi so si veselja meli roke. Iz previdnosti je dal Rus čutaro najprvo meni, potem pa so ga sekali Rusi kar po kozaško. Nalili so se avstrijske slivovke in pili kakor žolne. Jaz sem se pa na skrivnem veselil. Ni trajalo dolgo in že so bili Rusi pijani kot muhe. Sedaj ne premišljam več dolgo in zasadi podčastniku bodalo v prsa. Predno so se drugi trije zavedli, kaj se je zgodilo, so že ležali po vrsti v svoji krvi. Hitro sem osvobodil svojima tovarišema vezi na roki ter jima velel, naj vzmeta mrtvim Rusom njih orožje. Sedaj pa hajd naprej! Bežali smo v smeri, od koder nam je svit ognja zaznamoval naše taborišče. Proti jutru smo po napornem begu srečno došli k avstrijskim četam. Žganje, katero nas je rešilo ujetništva, pa smo pustili pri mrtvih Rusih. Drugi dan sem bil ranjen v nogo in tako nimam več prilike, da bi napajal Russe z našo slivovko.

Mednarodna agitacija proti katoliški duhovščini v sedanji vojski. Pod tem naslovom objavlja „Österreichs katholisches Sonntagsblatt“ to, le uradno pregledano poročilo: Za praktično hujskarje, ki se uganja v večini dežel v času sedanje svetovne vojne, je značilno, da se v vseh vojskajočih, da celo nepristranskih državah, očita katoliški duhovščini od lastnih ropakov, da niso dovolj domoljubni, med tem, ko na drugi strani politiki sovražnih držav očitajo prav isti duhovščini zločinska dejanja in krivično vojskovanje. Značilen zgled za to je Belgija. Med tem ko očitajo belgijski socialni demokrati in nacionalni liberalci belgijski duhovščini, posebno pa redovnikom, da so se že spoprijazili z nemško nadoblastjo in da zbirajo v svojih samostanih bogastvo, poroča Cerkev sovražno časopisje in Nemškem ravno narobe. Da, celo tako daleč gre to, da jih obrekujejo kot voditelje belgijskih prostovoljnih strelcev. Nekaj čisto podobnega se dogaja na Francoskem. Tudi v tej državi skušajo nekateri strankarski hujškači, kakor Clemenceau, celo v času vojne zapeti proti katoliški duhovščini sovražstvo in jih kljub domoljubnemu zadržanju očitajo, da hoče vojsko izrafiniti v klerikalne namene in na Francoskem uvesti zopet katoliško državno vero.

Poljaki o hrabrosti Slovencev. Dunajski list „Kurjer Polski“ opisuje junaški čin našega slovenskega (celjskega) pešpolka št. 87 v bitki na gori Mogila, 25 km izhodno od Lvova. Z besedami občudovanja slavi list hrabrost, vstrajnost in preudarno vojevanje slovenskih bojevnikov.

Redka naravna prikazen v Pragi. Dne 17. t. m. zvečer so opazili v Pragi nasledni naravni pojav: Okrog meseca, ki se sedaj nagiba k polni luni, se je pojavila prekrasna mavrica. Obzorje je bilo popolnoma vedro, lunini žarki so ostro prodirali skozi vlažni zrak ter tvorili križ; sredi križa je bila luna, ki jo je obhajala mavrica. Pritržen pa ni dolgo trajala. Kasneje se je mavrica še enkrat pokazala ter je bilo spektrum jako lahko razpoznavati, zlasti pa modro barvo, ki se je zelo močno odražala od luninega roba. Seveda so ljudje, to naravno prikazen spravljali v zvezo s sedanjo vojno.

Zalost in veselje. Vojaški zdravnik, ki ima sedaj mnogo dela, je svoji služkinji naročil, da naj ne pusti nikogar k njemu. „Nikogar“, ji je zabčil, „izvzemši, če gre za življenje in za smrt.“ — Kmalu nato je dekle potrkalo na zdravnikova vrata. „Gospo!

doktor, neki gospod bi rad z Vami govoril.“ — „Kaj Vam nisem ukazal, da ne smete nikogar k meni pustiti, če ne gre za življenje in za smrt?“ — „Saj ta gospod pravi, da gre za življenje in za smrt.“ — In zdravnik je hitel v svojo ordinacijsko sobo in našel tam nekega gospoda, ki ga je hotel — zavarovati za življenje in za smrt.

Kam se je svojem vojnih ujetnikov obrniti. Nekateri pošiljajo pisma in denar na avstrijsko zunanje ministrstvo in pa na ameriško poslaništvo, češ, ta dva bosta vedela, kje se nahaja vojni ujetnik in mu bosta denar in pisma odražala. Ta dva pa ne opravljata sama teh poslov, ampak jih odkažeta posebni pisarni, ki je za taka dela ustanovljena. Če hočete torej, da se bodo take stvari takoj odposlale in uređile, nikar ne pišite ministrstvu ali pa ameriškem poslaništvo, ampak se kar obrnite na sledeči naslov: „Gemeinsames Zentralnachweise-Bureau, Hilfs- und Auskunftstelle für Kriegsgefangene und Internierte, Wien, I., Jasmirgottstrasse 6.“

Vojaški molitvenik. „Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo“. Spisal Fernej Hafner. Ljubljana 1914, Katoliška bukvarna, Cena vezani knjigi je 1 K 20 vin., 2 K 20 vin. in 3 K 20 vin. (po kakovosti vezave). — Vendar smo enkrat dobili vzoren vojaški molitvenik, in sicer v času, ko je najbolj potreben. Mnogo se je knjiga že priporočala in hvallila, a zdi se mi primerno, da opozorim na nekatere posebne prednosti. Najvažnejši del molitvenika so „Nauki in sveti“ (do str. 180). To niso suhoparni nauki ali nadležni, vsiljivi sveti, ampak navdušeni govori, ki mora vsakega poštenega fanta potegniti za seboj. To so pristrčni pogovori, ki bodo tudi grčevim značajem segli v srce in prepričali razum. Poglavitno pa je, da je molitvenik spisan v pravem vojaškem in junaškem duhu. Pisatelj se pozna, da je bil tudi sam vojak. Vse važnejše nauke dokazuje tudi iz vojaškega službenika, uporablja krepke primere iz vojaškega življenja, navaja lepe zglede slavni vojakov; zelo spretno se uporablja zgodovina našega 17. pešpolka. Iz vseh poglavij govori navdušen vojak in goreč dušni pastir; obe vlogi se med seboj podpirata in prijetno menjavata. Srečna združitev pravega vojaškega duha in ponosa s krščanskim duhom, spretno združena apologija vojaškega stanu z apologijo sv. vere in krščanskega življenja, je posebna prednost tega molitvenika. Jako dobro se je posrečil dokaz, da je krščansko življenje prijetno dopolnilo k vojaškemu službeniku in izpolnjevanje krščanskih dolžnosti prijetno olajšanje vojaških dolžnosti. Knjiga bo obenem vzgajala junaške in zveste vojaške ter neustrasne kristjane; podpirala bo delo vojaških predstojnikov in dušnih pastirjev. Vojak, ki bo začel to knjigo brati, se bo težko ločil od nje; v sedanjih resnih časih bodo vojaki iz nje zajemali pogum in tolažbo. Duhovniki in društveni voditelji bodo v njej dobili veliko porabnega gradiva. Veliko uslug veri in domovini stori vsak, kdor kaj stori za razširjanje tega molitvenika med vojaki. Knjigo priporoča tudi pristrčna oblika in nizka cena (navadna vezava 1 K 20 vin.)

Iz katoliške cerkve izstopili

in k protestantom pristopili so:

Stolna župnija:

Meseca januarja: dr. Jozef Urbacek, zdravnik, Stolna trg št. 6; Rudolf Witzler, pek, Grajski trg št. 6. — Meseca februarja: Hubert Peukan, Gosposka ulica; Adolf Hübel, bančni uradnik, Kaisterstrasse 2. — Meseca marca: Jozef Gaudl, pomožni delavec, Schmidplatz 3; Leopoldine Welt, zasebnica, Schillerstrasse 10; Roza Leyrer, hišna posestnica, Gosposka ulica 22. — Meseca aprila: Marija Stauder, zasebnica, Heugasse 14; Janez Luschützky, železniški mojster, Hugo Wolfgasse 42. — Meseca maja: Greti Petek, modistinja, Gamsersstrasse 12; Ivana Klemensberger, šivilja, Schillerstrasse 18; Ana Pösch, Gosposka ulica 29. — Meseca junija: Jozef Marik, dijak mariborske realke, Luthergasse 9; Jozef Marik, uradnik južne železnice, Luthergasse 9. — Meseca julija: Hermina Lenker, stotnikova soproga, Langergasse 10; Anton Lenker, stotnik-računovodja, Langergasse 10; Karol Kiss, poslovođa, Viktringhofgasse 23; Karol Kaniak, višjesodni svetnik v p. Volksgartenstrasse 21. — Meseca avgusta: Ernestina Hinterholzer, zasebnica, Kaiserstrasse 4; Karol Černele, strojni ključavničar, Mozartstrasse 22; Marija Černele, soproga strojnega ključavničarja, Mozartstrasse 22. — Meseca septembra: Maks Harneth, trgovski sodrnik, Glavni trg 14; Marija Te pesch, zasebnica, Grabengasse 4; Alfred Fink, c. kr. profesor, Langergasse 5; Alojzij Buonsenso, c. kr. črnovojniški čelovodja, nastanjen v šoli častitih šolskih sester. — Meseca oktobra: Berta Uhler, prodajalka, Allerheiligengasse 14; Neža Uhler, zasebnica, Allerheiligengasse 14; Janez Paner, natakar, Glavni trg 9; August Eissi, bančni uradnik, Viktringhofgasse 14; Ana Engelhart, učiteljova soproga, Schmidnergasse 26; Greta Witzler, učnica meščanske šole, Grajski trg 8; Ervin Engelhart, jurist, Schmidnergasse 26.

Predmestna župnija Matere Milosti (franciškanska).

Steiner Ana, zasebnica, Milnska ulica 34; Oplustil Hilda, soproga c. kr. finančnega sekretarja dr. Oplustila, Göthejeva cesta 18; Brunner Helmuth, realec, Milnska ulica 24; Struassnigg Karl, ekspedijent, Kolodvorska cesta 3; Dvorsak Janez, častnikarski raznosaj, Tegethoffova cesta 43; Schmalz Jozef, trgovski pomočnik, Meljska cesta 10; Bohak Jozefa, trgovinska pomočnica, Gajnska cesta 24; Burndorfer Wilhelm, uradni pomočnik, Göthejeva cesta 18; Lutterer pl. Lintenburg Ana, realka, Marijina ulica 11; Wirth Ana, slikarica, Reiserjeva ulica 14; Fr. Groß, delavec v magnolju, Tegethoffova ulica 53; Hedschek Albert, trgovinski pomočnik, Tegethoffova ulica 67; Patz Gustav, realec, Kaiserfeldova ulica 29; Patz Jozefina, uradnikova vdova; Bruder Karl, poštni adjunkt, Kaiserfeldova ulica 29; Modella Janez, zobotehnik pri dr. Lambrosnu, Marijina ulica 10; Schmidt Micka, kasirka, Bismarckova cesta 14; Veit Hubert, stavbni tehnik, Marijina ulica 10; Liselka Rihard in soproga Zofija, inšpektor, Gajnska ulica 18; Peinhaupt Karl, komij, Tovarniška ulica 21; Nedved Karl, lekarniški pomočnik, Nagyjeva cesta 13; Resner Avgusta in hči, žena c. kr. finančnega komisaarja dr. Resnerja, Bismarckova cesta 13; Mlaker Flumena, zasebnica, Tegethoffova cesta 36; Jeasenegg Adolf, trgovinski pomočnik pri Pirchanu, Tegethoffova cesta 35; Schedeniz Ludovik, trgovinski pomočnik, Sprevodniška ulica 4.